

Barometer Arbeidsmarkt Regio Achterhoek (BARA) September/oktober 2009

In deze notitie van het UWV WERKbedrijf worden de actuele ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt kort toegelicht. Vanuit diverse bronnen is relevante informatie verzameld.

Met deze rapportage wil het UWV WERKbedrijf bijdragen aan een transparante arbeidsmarkt. Het UWV WERKbedrijf nodigt alle marktpartijen uit om de knelpunten op de arbeidsmarkt gericht te lijf te gaan.

Achtereenvolgens komen aan bod:

- 1- de instroom van nieuwe werkzoekenden
- 2- de ontwikkeling van de werkloosheid in cijfers
- 3- de ontwikkeling van de vraag naar personeel
- 4- de vraag/aanbod verhouding
- 5- stand van zaken aanvragen werktijdverkorting
- 6- signalen uit de markt

1. De instroom van nieuwe werkzoekenden

In de eerste tien maanden van 2009 werden 9533 werkzoekenden ingeschreven, tegen 5046 in dezelfde periode van 2008. Dit betekent een stijging van 89%.

Het overgrote deel van de instroom betrof werkzoekenden met een WW-indicatie (7202). In procenten van de totale instroom is het aandeel WW 76%, tegen 19% voor werkzoekenden met een WWB indicatie en 5% overig (m.n. niet uitkeringsgerechtigden).

Landelijk lag het aandeel van werkzoekenden met een WWB indicatie met 25% beduidend hoger. In de Achterhoek heeft een groter deel van de nieuwe werkzoekenden voldoende rechten opgebouwd (lees: arbeidsverleden) om voor WW in aanmerking te komen.

Van de nieuwe instroom in de Achterhoek behoort 20% tot de categorie jongeren (tot 27 jaar), landelijk is het aandeel van de jongeren 22%.

2. De ontwikkeling van de werkloosheid

2.1 Algemeen

De werkloosheid in de regio Achterhoek is vanaf september 2008 met 39% gestegen van 5184 tot 7190. Daarbij valt op dat de stijging in de regio West Achterhoek (Doetinchem/Ulft) inmiddels hoger is aan die in de regio Oost Achterhoek (respectievelijk +42% en +36%). Tot voor kort liet de regio West Achterhoek een gunstiger beeld zien.

Opvallend is verder dat de stijging van de werkloosheid in de laatste maanden zeer gering is. Ten opzichte van augustus nam het aantal werkzoekenden toe met 36. De

verklaring is er één van positieve aard. In deze periode vonden, net als in voorgaande jaren, veel werkzoekenden een nieuwe baan. De verwachting is dat in de wintermaanden de werkloosheid verder zal oplopen. In die periode vinden traditioneel minder mensen werk.

De werkloosheid in de regio Achterhoek is ten opzichte van september 2008 in een veel sneller tempo gestegen dan in Oost Nederland (Overijssel/Gelderland) en Nederland (respectievelijk +18% en + 21%). De afwijkende werkgelegenheidsstructuur van de Achterhoek, die wordt gekenmerkt door een oververtegenwoordiging van de (maak)industrie en de bouw, is hier debet aan. Ondervindt de industrie al een jaar hinder van de crisis, voor de bouw en bouwgerelateerde bedrijven breken nu zware tijden aan. Daarbij past wel de kanttekening dat dit zeker niet voor alle bedrijven in deze sector geldt.

Doordat de werkloosheid in de regio Achterhoek sneller toeneemt dan landelijk, komt het werkloosheidspercentage van de Achterhoek steeds dichterbij het landelijke percentage (verschil van 1,4 naar 1,0). Dit verschil wordt ook wel de regionale component genoemd. Wel ligt de werkloosheid in de Achterhoek nog steeds onder het landelijk gemiddelde.

Werkloosheid in % van de beroepsbevolking:

	Sept. 2008	Oktober 2009
Achterhoek	4,1	5,6
Oost Nederland	5,3	6,5
Nederland	5,5	6,6

2.2 Naar leeftijd

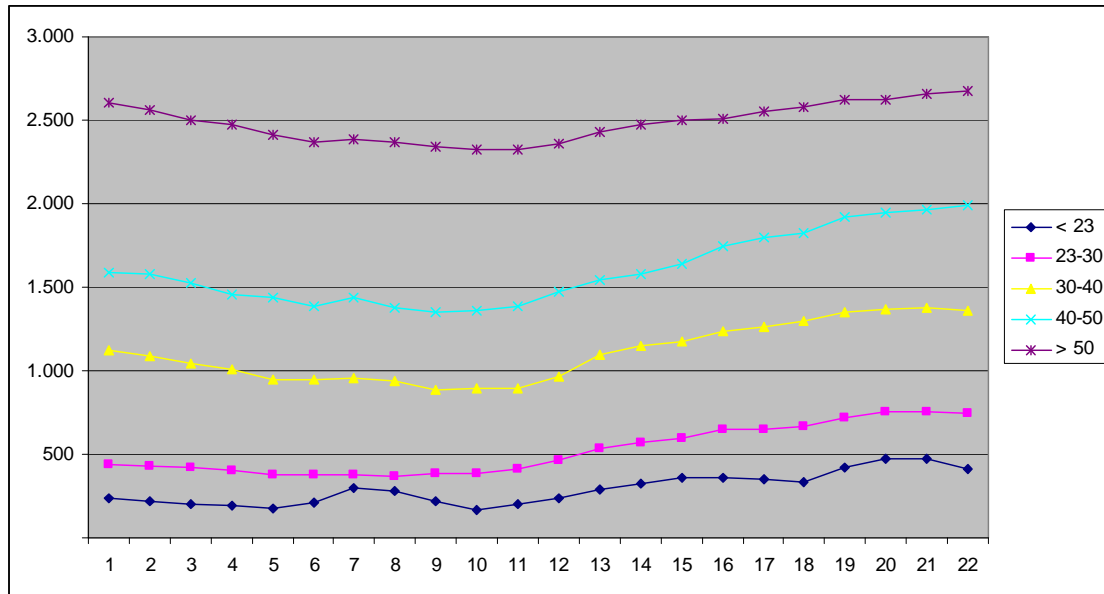
Tabel: werkloosheid naar leeftijd

	9/08	9/09	10/09	9/08	9/09	10/09	09/08-10/09
< 23	223	474	416	4	7	6	87
23-30	385	757	747	7	10	10	94
30-40	886	1381	1364	17	19	19	54
40-50	1348	1965	1989	26	27	28	48
>50	2342	2660	2674	45	37	37	14
Totaal	5184	7237	7190	100	100	100	39

De leeftijdsgroep die het zwaarst wordt getroffen door de recessie is die van de jongeren. Sinds september 2008 steeg de werkloosheid onder jongeren tot 23 jaar met 87%. Ook in de categorie 23 tot 30 jaar is de werkloosheid sterk toegenomen (+ 94%). In de leeftijdscategorie 30 tot 40 jaar steeg de werkloosheid met 54% en in de leeftijdsgroep 40 tot 50 jaar met 48%. Opmerkelijk is dat de toename van de werkloosheid onder de ouderen (50 jaar en ouder) met 14% ver onder het gemiddelde (van 39%) bleef. Dit neemt niet weg dat deze leeftijdscategorie veruit het grootste aandeel in de werkloosheid behoudt.

Eind oktober was 65% van de werkzoekenden 40 jaar of ouder, tegen 71% aan de vooravond van de crisis (september 2008).

Figuur: werkloosheid naar leeftijd per maand vanaf januari 2008

2.3 Naar beroepsgroep

In de meeste beroepsgroepen nam de werkloosheid t.o.v. september 2008 flink toe. De stijging was fors in de beroepsgroepen ongeschoold (+ 385), verkoop/commercieel (+ 330), transport (+ 309), administratie (+ 288) en bouw b&u (+ 261)

In de beroepsgroepen weg- en waterbouw, (para)medisch personeel en onderwijs was de stijging van de werkloosheid bescheiden van omvang. In de sector overige dienstverlening (m.n. schoonmaak) nam het aantal werklozen af.

Relatief nam de werkloosheid het sterkst toe in de beroepsgroepen electro (+157%), bouw b&u (+119%), metaal (+111%) en werktuigbouw (+96%). Dit zijn juist de beroepsgroepen waarin in september 2008 sprake was van grote krapte. De werkgevers verwachten dat bij een aantrekkende economie de krapte niet lang op zich zal laten wachten.

Verder valt op dat de categorie ongeschoold personeel bijna een kwart van het totale werkzoekendenbestand uitmaakt. Op afstand volgen de beroepsgroepen verkoop/commercieel (13%) en administratief personeel (12%).

Tabel: werkloosheid naar beroepsgroep

	Sept. 08	Sept. 09	Okt. 09	% -aandeel	Mutatie sept.08 - okt. 09	
					Aantal	in %
Ongeschoold	1308	1721	1693	24	385	29
Administratie	603	901	891	12	288	48
Verkoop/commercieel	589	915	919	13	330	56
Agrarisch	86	110	111	2	25	29
Bouw b&u	220	501	481	7	261	119
Bouw infra	31	47	40	1	9	29
Grafisch	44	65	62	1	18	41
Metaal	84	182	177	2	93	111
Electro	46	113	118	2	72	157
Procestechniek	94	129	124	2	30	32
Werktuigbouw	82	153	161	2	79	96
Transport	299	586	608	8	309	103
Verzorging	443	530	553	8	110	25
(Para) medisch	86	93	96	1	10	12
Gedrag en maatschappij	132	169	167	2	35	27
Onderwijs	118	153	136	2	18	15
Overig	919	869	853	12	-66	-7
Totaal	5184	7237	7190	100	2006	39

3. De ontwikkeling van de vraag naar personeel

In het eerste tien maanden van 2009 daalde het aantal door het UWV WERKbedrijf geregistreerde vacatures t.o.v. dezelfde periode van 2008 met 19% van 3491 tot 2886. De vraag naar personeel lijkt zich wat te herstellen. Tot en met augustus lag het aantal geregistreerde vacatures nog 23% lager dan in dezelfde periode van 2008.

In diverse sectoren ligt het aantal geregistreerde vacatures fors lager dan in 2008. Met name in de sectoren industrie (-35%), handel (-33%), horeca (- 31%), transport (- 31%) en bouw (- 25%), is het aantal vacatures flink afgenomen. In de sectoren zorg en onderwijs is het aantal vacatures nagenoeg gelijk aan vorig jaar.

4. De vraag/aanbodverhouding per beroepsgroep t/m mbo-niveau

Het grotere aanbod van werkzoekenden in combinatie met een lager aantal openstaande vacatures heeft ertoe geleid dat de personeelskrapte sterk is afgenomen. Was eind september 2008 per bemiddelbare werkzoekende 0,68 vacature beschikbaar, eind oktober september 2009 was dit gedaald tot 0,21. Alleen in de beroepsgroep mbo verzorging is er nog sprake van krapte. Voor deze beroepsgroep geldt voor elke bemiddelbare werkzoekende 0,71 vacature voorhanden is. Andere beroepsgroepen blijven allemaal onder de 0,5.

5. Stand van zaken werktijdverkorting/deeltijd WW

In de Achterhoek maken ca. 144 bedrijven gebruik van de regelingen werktijdverkorting (wtv) en/of Deeltijd WW. Werkgevers die van deze regelingen gebruik maken hopen de medewerkers te behouden ondanks een tijdelijke terugloop in de orderportefeuille.

Ruim 2300 werknemers werken minder dan de gebruikelijke uren en ontvangen over de niet-gewerkte uren ww. Deze werknemers worden niet in de werkloosheidsstatistieken meegenomen. Het betreft met name werknemers in de sectoren metaal (1340), en bouw/hout (600).

Het aantal bedrijven dat een beroep doet op de regeling Deeltijd WW neemt af. Wel is er een stijging van het aantal bouwbedrijven dat een aanvraag heeft ingediend. Een aantal andere bouwbedrijven en bouwgerelateerde bedrijven overweegt een aanvraag.

Wel zijn er een aantal lichtpuntjes te ontdekken. Onder de bedrijven, die reeds gebruik maken van de regelingen, zijn er een aantal die afzien van verlenging omdat men de toekomst weer met vertrouwen tegemoet ziet. Ook zijn er bedrijven die een aanvraag in voorbereiding hadden en er (voorlopig) vanaf zien omdat er nieuwe orders zijn binnen gekomen.

6. Signalen uit de markt

De afdeling Arbeidsrechtelijk Juridische Zaken van het UWV WERKbedrijf meldt dat het aantal nieuwe ontslagaanvragen afneemt. Uitzondering vormt de bouwsector. In de afgelopen maanden hebben diverse bouwbedrijven ontslag aangevraagd voor een deel van het personeel.

Het aantal faillissementen is in de achterliggende periode beperkt gebleven.

Als gevolg van faillissementen en collectieve ontslagen zijn er tot dusver in 2009 1.000 arbeidsplaatsen verloren gegaan. Het zwaartepunt ligt bij de sectoren metaal (350) en bouw/hout (330).

De adviseurs van het Servicepunt Werkgevers melden dat een aantal werkgevers weer voorzichtig optimistisch is. In de regio Doetinchem neemt het aantal bedrijven met vacatures licht toe (o.a. in de metaal).

Winterswijk, 19 november 2009

Voor meer informatie: Henk Korten 0651495946.